

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-14628
Otsuse kuupäev 05.02.2025
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja AS ÜHISTEENUSED (11052490)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine või vähendamine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled ei nõustu komisjoni otsusega, siis on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija parkis 08.10.2024 Süda tn 1 parklas.

Tarbija läks lapsega kohvikusse ja seejärel tellis parkimise.

Tarbija pani sõiduki esmalt parkima Südalinna tsoonis (kl 15:48) ning parkimistingimuste täpsustamise järel tsoonis P36 (kl 15:52).

Ajal, kui tarbija sättis kohvikus last, koostas kaupleja kell 15:45 sõidukile leppetrahvi parkimistasu maksmata jätmise eest summas 55 eurot.

Tarbija hinnangul ei ole parkimistingimused antud alal üheselt arusaadavad, lisaks on keskmine trahv kesklinnas 30 eurot, seega 55 eurot tundub liiga suur.

Kaupleja seisukoht:

Leppetrahvi tühistamiseks ja vähendamiseks õiguslik alus puudub.

Tallinna linnas, P. Süda tn 1 asuva parkla (edaspidi Parkla) näol on tegemist tasulise eraparklaga, kus tuleb parkimise eest tasuda alates esimesest minutist ning tasuta parkimise aega ettenähtud ei ole.

Parkimiskorraldusele eraparklas viitavad liikluskorraldusvahendid, mis asuvad parklasse

sissesõidul.

Tarbija eiras parkimistingimustes sätestatud korda ning rikkus hoolsuskohustust, kuna lahkus sõiduki juurest enne, kui oli veendunud parkimise alustamise õnnestumises.

Tarbijal puudub alus keelduda leppetrahvi tasumisest, kui tarbija parkis eramaale, kus parkimiseks oli vajalik parkimistasu tasumine ning kus vastavalt parkimistingimustele nõutakse parkimiskorra rikkumise eest leppetrahvi. Tarbija ei saa ühepoolselt lepingutingimusi muuta või uusi tingimusi kehtestada.

Leppetrahvi võib vähendada või selle nõudest loobuda, kui isik tõendab millistel asjaoludel tingimuste rikkumine aset leidis. Lepingurikkumist ei saa vabandada parkimistingimuste mittetäitmine inimlikust eksimusest, kiirustamisest, lapsega kohvikusse minek jne. Parkimiskorra rikkumise aeg ei muuda leppetrahvi suurust ning tarbija väited selle kohta, et temalt nõutud leppetrahvi summa on ebamõistlik ning õigusvastane on paljasõnalised. Tarbija on lepingut rikkunud (VÕS 100) ja kaupljal tekkis alus õiguskaitsevahendite rakendamiseks ja leppetrahvi (VÕS § 158) nõudmiseks. Tarbija rikkumist vabandavaid ega vastutust välistavaid asjaolusid ei ole.

Tarbijavaidluste komisjonile edastatud avalduses ei ole tarbija toonud välja, millistest asjaoludest tulenevalt tuleks leppetrahvi vähendada ega märkinud ka seda, mis tõenditega ta neid asjaolusid tõendada soovib.

Parklas kehtestatud parkimistingimused, mille täitmist AS Ühisteenused kontrollib, kehtivad kõigile ühtemoodi ning antud juhul ei saa tarbija käitumist panna süüks kauplajale. Kauplaja määratud leppetrahvi summat ei saa pidada ebamõistlikult suureks võrreldes päeva parkimistasuga, mis on kakskümmend eurot päevas. Eeltoodust tulenevalt on kauplaja seisukohal, et tarbijale parkimistingimuste rikkumise tõttu määratud, leppetrahvi summas 55 eurot, ei saa pidada ebamõistlikult suureks ning seetõttu ei ole põhjendatud ka leppetrahvi vähendamine VÕS § 162 lg 1 alusel.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija ja kauplaja vaidlevad selle üle, kas leppetrahv on ebamõistlikult suur või mitte. Kauplaja hallatava parkla näol on tegemist tasulise eraparklaga, kus tuleb parkimise eest tasuda alates esimesest minutist ning tasuta parkimise aega ettenähtud ei ole.

Parkimiskorraldusele eraparklas viitavad liikluskorraldusvahendid, mis asuvad parklasse sissesõidul. Parkimisalal on liiklusemärg 575a, mis osutab sõidukitele ettenähtud parkimispiirkonnale ja liiklusemärg 578a, mis näitab, et tähistatud parklas on tasuline parkimine. Ühtlasi on olemas info tsooni tähise (P36) ning tasulise parkimise hindade kohta. Täiendavalt viitab parklas eraparklale oranž infotahvel, kus on kirjas parkimisala kasutamise tingimused. Asjaolule, et tegemist on eraparklaga viitab ka liiklusemärg 643c – eraparkla tähis - parklasse sissesõidul. Antud märg tähistab eraparkla algust, mis annab parklaalale sissesõitjale teada, et ta siseneb eraparklasse ja eraparkla kehtestab tingimused seal parkimiseks. Kokkuvõtvalt on

parklasse sissesõidul liiklusmärkidega reguleeritud parkimiskorraldus ning on üheselt mõistetav, et tegemist on eraparklaga ja tasulise parkimisalaga.

Sõiduki sisenemisel parklasse nõustub sõidukijuht parkimistingimustega. Parkimistingimuste infotahvlid on tüüptingimused ja lepingu osa VÕS § 37 lg 1 alusel. Tulenevalt lepingu sõlmimise viisist võis sõidukijuht tüüptingimuste olemasolule eeldada ning ta võis nende sisust teada saada. Riigikohus on märkinud, et määrav ei ole tingimuste sisuga tegelik tutvumine, vaid võimalus nende sisust teada saada ehk võimalus nendega tutvuda (vt Riigikohtu Tsiviilkolleegiumi 23.03.2011.a otsus asjas nr 3-2-1-2-11, p 13). Parkimistingimuste eiramise korral on kauplajal õigus väljastada leppetrahv.

Leppetrahvi nõudmine eeldab, et:

- lepingus on kokkulepitud leppetrahv – kohtupraktikas on leitud, et parkimisleping on üürileping, kui parkimise eest tuleb maksta tasu. Kui selle eest ei tule tasu maksta, siis on parkimisleping asja tasuta kasutamise leping VÕS § 389 järgi. Seega, on poolte vahel tekkinud parkimisega lepinguline suhe, leppetrahvi kokkulepe on parkimistingimustes ja selle olemasolu ei ole tarbija vaidlustanud.
- leping on kehtiv (VÕS § 163) – käesoleval juhul ei esine asjaolusid, mis annaks järeldamaks, et tarbija kauplaja vaheline leping ei kehti.
- üks pool on lepingut rikkunud – tarbija on lepingut rikkunud ega vaide sellele ka vastu.

Tarbija selgitab, et vahe parkimise alustamise ja trahvi tegemisel on 5 minutit. Trahvi suurus tundub ebaproportsionaalselt üüratu võrreldes parkimistasu suurusega. Tarbija palun komisjonil parkimistrahvi tühistada ning kui see ei osutu võimalikuks siis palub vähendada selle suurust.

Mootorsõidukijuhi hoolsuskohustus hõlmab kohustust veenduda, et mobiilirakendusse sisestatud andmed ja rakenduse poolt edastatud kinnituses sisalduvad andmed on korrektsed. Parkimistasu tasumist ja parkimise õigust tõendab mobiilside- või parkimisoperaatori kinnitus mootorsõiduki parkimise kohta antud parkimistsoonis. Ilma vastava kinnitusega ei ole mootorsõiduki juht parkimise õigust omandanud ega parkimistasu tasunud. Seetõttu peab mootorsõidukijuht täitma hoolsuskohustust ning veenduma enne sõiduki juurest lahkumist vastava kinnituse saabumises ning selle sisu korrektsuses.

Parklasse sõites või parkima asudes peab tarbija tutvuma parkimise ala tähistava märgil oleva infoga. Kui tarbija on parklasse sõitnud ning auto parkima pannud, on tarbija nõustunud parkimistingimustega.

Parkimistingimuste punkt 1 sätestab, et sõiduki sisenemisel parklasse loetakse sõidukijuhi ja kauplaja vahel sõlmituks leping, mille kohaselt kohustub sõidukijuht kasutama parklat vastavalt käesolevatele parkimistingimustele. Parkimistingimuste punkti 2 kohaselt tohib parkida ja liigelda

ainult vastavalt paigaldatud liikluskorraldusvahenditele (viidad, teemärgistus, liiklusmärgid). Parklas arvestatakse parkimistasu esimesest minutist ja kui sõidukijuht eirab parkimistingimustes sätestatud korda, on sõidukijuhil kohustus parklaoperaatori nõudmisel tasuda leppetrahvi summas kuni 57 eurot (parkimistingimuste punktid 5 ja 6).

Kaupleja on komisjonile selgitanud, et liikluskorraldusvahendid tasulise parkimise kohta on paigaldatud parklasse sissesõitudel. Seega pidi nägema, et tegemist on tasulise parkimisega, kus parkimistasu maksmise kohustus tekib alatest esimesest minutist. Leppetrahv vormistati kell 15.45. Tarbija alustas parkimist kell 15.48 ning õige tsoonitähisega alustas parkimist alles kell 15.52. Seega eiras tarbija parkimistingimustes sätestatud korda ning rikkus hoolsuskohustust, kuna lahkus sõiduki juurest enne, kui oli veendunud parkimise alustamises.

Tarbijal puudub alus keelduda leppetrahvi tasumisest, kui tarbija parkis eramaale, kus parkimiseks oli vajalik parkimistasu tasumine ning kus vastavalt parkimistingimustele nõutakse parkimiskorra rikkumise eest leppetrahvi. Tarbija ei saa ühepoolselt lepingutingimusi muuta või uusi tingimusi kehtestada.

Kui tasumisele kuuluv leppetrahv on ebamõistlikult suur, võib kohus (praegusel juhul komisjon) seda leppetrahvi maksmiseks kohustatud lepingupoole nõudmisel vähendada mõistliku suuruseni, arvestades eelkõige kohustuse täitmise ulatust tema poolt, teise lepingupoole õigustatud huvi ja lepingupoole majanduslikku seisundit. Leppetrahvi maksmiseks kohustatud lepingupool ei või leppetrahvi vähendamist nõuda pärast seda, kui ta on leppetrahvi tasunud (VÕS § 162 lg 1 ja lg 3).

Leppetrahvi võib vähendada või selle nõudest loobuda, kui isik tõendab millistel asjaoludel tingimuste rikkumine aset leidis. Lepingurikkumist ei saa vabandada parkimistingimuste mittetäitmine inimlikust eksimusest, kiirustamisest, lapsega kohvikusse minek jne. Parkimiskorra rikkumise aeg ei muuda leppetrahvi suurust ning tarbija väited selle kohta, et temalt nõutud leppetrahvi summa on ebamõistlik ning õigusvastane on paljasõnalised. Tarbija on lepingut rikkunud ja kaupljal tekkis alus õiguskaitsevahendite rakendamiseks ja leppetrahvi (VÕS § 158) nõudmiseks. Tarbija rikkumist vabandavaid ega vastutust välistavaid asjaolusid ei ole.

Tarbijavaidluste komisjonile edastatud avalduses ei ole tarbija toonud välja, millistest asjaoludest tulenevalt tuleks leppetrahvi vähendada ega märkinud ka seda, mis tõenditega ta neid asjaolusid tõendada soovib.

Leppetrahv on lepingut rikkunud lepingupoole (antud juhul sõidukijuhi) kohustus maksta kahjustatud lepingupoolele (eramaa omanik või parkimiskorraldaja) lepingus määratud rahasumma. See tähendab, et rikkudes eraparklas infotahvilil kajastatud parkimistingimusi, võib parkimiskorraldaja nõuda sõidukijuhilt leppetrahvi tasumist. Leppetrahvil on kaks funktsiooni: survefunktsioon, mille eesmärgiks on tagada kohustuse täitmine ning kahju hüvitamise funktsioon. Parkimistingimustes sätestatud korra eiramise ja/või rikkumise eest määratakse leppetrahv summas kuni 57 eurot. Kaupleja on määranud leppetrahvi summaks 55 eurot, mis ei ületa lepingus kokkulepitud leppetrahvi summat.

Kaupleja määratud leppetrahvi summat ei saa pidada ebamõistlikult suureks võrreldes päeva parkimistasuga, mis on kakskümmend eurot päevas. Eeltoodust tulenevalt on komisjon seisukohal, et tarbijale parkimistingimuste rikkumise tõttu määratud, leppetrahvi summas 55 eurot, ei saa pidada ebamõistlikult suureks ning seetõttu ei ole põhjendatud ka leppetrahvi vähendamine VÕS §

162 lg 1 alusel.

Ülaltoodud põhjendustel jätab komisjon tarbija avalduse rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/